

MINI KARTA PRAW DO PRYWATNOSCI I OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH

Poniższa „karta praw” to spis praw podstawowych przysługujących dzieciom i młodzieży na mocy prawa UE

Masz prawo do prywatności.

Wszyscy mamy prawo do prywatności od momentu urodzenia. „Wszyscy” oznacza także niemowlęta, dzieci i nastolatki. Dorośli też mają prawo do prywatności.

Masz prawo do ochrony swoich danych osobowych. Nikomu nie wolno przetwarzać danych innych osób bez poszanowania pewnych zasad, takich jak przetwarzanie wyłącznie danych, które są niezbędne, i dbałość o to, by dane te zawsze były zabezpieczone. Wykorzystując dane osobowe firmy i organizacje mogą osiągać duże korzyści, ale także zdobywać coraz więcej władzy. Zasady te pozwalają nam chronić nasze dane, siebie samych, ale także kontrolować, co robią takie firmy i organizacje.

Wszystkie twoje dane osobowe zasługują na ochronę.

Nieważne, że dane są już publicznie dostępne, ponieważ pewnego dnia zgodzicie się na ich udostępnienie. Nieważne, że dane nie były „ściśle tajne”, lub nie wydają się być szczególnie poufne. Zawsze gdy ktoś przetwarza dane osobowe na twój temat, musi przestrzegać zasad. Nawet nieciekawe, zwyczajne dane mogą być przyczyną kłopotów.

Masz prawo wiedzieć, kto ma dane na Twój temat, do czego te dane są wykorzystywane i w jaki sposób.

Masz prawo do kontrolowania – w pewnym zakresie – co dzieje się z danymi na twój temat, a jest to możliwe tylko wtedy, kiedy wiesz: kto wykorzystuje te dane, dlaczego i jak. Zatem Ci, który chcą przetwarzać twoje dane osobowe, muszą cię o tym powiadomić.

Masz prawo otrzymywać jasne informacje.

Informacje przekazywane ci przez administratorów danych powinny być zawsze zrozumiałe. Mają oni obowiązek do zachowania przejrzystości swoich działań, więc nie pozwól, żeby cokolwiek ukrywali. Jeśli coś jest niejasne, pytaj!

Masz prawo dokładnie wiedzieć, jakie dane są w posiadaniu administratorów danych.

Wyobraźmy sobie, że wyjaśnili ci, po co chcieli twoje dane i jak będą je wykorzystywać. A może udzielili ci niejasnych informacji. W każdym razie możesz zapytać ich o to, co o tobie wiedzą, a oni mają obowiązek ci odpowiedzieć.

Masz prawo poprawić wszelkie nieprawidłowe dane na swój temat.

Czasem fakt, że inni mają o tobie nieprawidłowe informacje, może być naprawdę dużym problemem. Mogą z nich wyciągnąć niewłaściwe decyzje, które ciebie dotyczą. Jeśli zauważysz, że mają nieprawidłowe dane, możesz zwrócić się do nich o ich poprawienie, a oni mają obowiązek to zrobić.

Masz prawo do bycia wysłuchanym.

Czasami organizacje lub firmy są zobowiązane do przetwarzania pewnych danych na twój temat. Często jednak nie mają ku temu dobrego powodu, więc proszą o twoją zgodę na wykorzystanie twoich danych. Dorośli i młodzież mają prawo do udzielenia zgody na takie przetwarzanie. Jeśli jesteś dzieckiem lub nastolatkiem prawdopodobnie nie ty, ale twoi rodzice mogą takiej zgody udzielić lub jej odmówić. Ale zanim podejmą decyzję, powinni porozmawiać z tobą i zapytać o twoją opinię.

Masz prawo do złożenia skargi.

Jeśli ktoś nie szanuje zasad, powiedz mu, że jesteś świadomy swoich praw. Jeśli to do niego nie trafia, poproś kogoś o pomoc i nie odpuszczaj! Organy ochrony danych zostały utworzone w każdym kraju, aby pomagać ludziom we wszystkich sprawach związanych z ochroną ich danych osobowych, mogą one być źródłem informacji i porad.

Znaj swoje prawa podstawowe i ...

... korzystaj z nich! Staniesz się mistrzem prawa do prywatności i ochrony danych tylko jeśli będziesz z niego korzystać. Ludzie gromadzą dane o nas każdego dnia, więc niech wejdzie ci to w nawyk: pomyśl o tym, kto jakie dane gromadzi, jak je wykorzystuje i do jakich celów.

... korzystaj z nich mądrze! Z przysługujących ci praw korzystaj po to aby mieć pewność, że twoje dane są chronione – nie zaś po to aby naprawiać wcześniejsze lekkomyślne zachowanie. Najlepszym sposobem na to, aby nie stracić kontroli nad swoimi danymi osobowymi jest podejmowanie mądrych decyzji przed ich udostępnieniem.

... zawsze pamiętaj, że inni ludzie mają dokładnie takie same prawa.

Upewnij się, że je szanujesz, na przykład nie udostępniając zdjęć przedstawiających innych lub informacji na ich temat bez ich zgody. Bądź miły i uprzejmy, także online.

Źródło: Europejski podręcznik: Nauczanie o ochronie danych i prywatności w szkołach. Gloria Gonzalez Fuster oraz Dariusz Kloza (red.)